Ч. 265 (14.514). Львів, вівторок 24. листопада 1936. Оплата поштова вніесона готівкою. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 219-61. „ Друкарні: 227-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Морський бій під Картахеною.

Початок бльокади?

МАДРИД, 23. 11. ПАТ. Мін-во маринарки офіційно повідомляє: Підводні човни заатакували червоні кораблі при вході до картахенської пристані. Одна торпеда поважно ушкодила кружляк „Сервантес", інші перелетіли попри торпедовець „Менез Мундез".

Слід припускати, що були це підводні човни посторонніх держав, бо власних нац. командування не має.

ЛЬОНДОН, 23. 11. ПАТ. У британській адміраліції заявили журналістам, що дотепер не дістали ще ніяких звітів про бій червоних кораблів з чужинецькими підводними човнами, що виступають по боці нац. уряду.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ЗАНЕПОКОЄНИЙ.

ЛЬОНДОН, 23. 11. ПАТ. Преса підмічує, що у вчорашній кабінетній раді брав участь шеф штабу британської фльоти. Припускають, що предметом нарад була охорона брит. кораблів на еспанських водах. Шеф штабу правдоподібно дав фахові інформації щодо технічних можливостей бльокади, яку плянує ген. Франко. Власні сили нац. фльоти здається до того не вистарчають.

ЛЬОНДОН, 23. 11. ПАТ. Після вчорашньої надзвичайної ради міністрів мін. Іден наказав брит. амбасадорові, що тепер перебуває в Андеї, знову домагатися від уряду з Бургосу вияснень, в яких умовинах нац. фльота задумує перевести бльокаду катальонських побереж.

Переможний наступ нац. військ на півдні Мадриду.

АВІЛЯ, 23. 11. Авас. Ліве крило армії ген. Варелі, зложене з двох кольон, почало вчора рано наступ на міст Принцесса і дільницю Лас Деліціяс. Перед наступом переведено сильну артилерійську підготову. Як виходить із звітів, що наспіли коло 16. години, наступ розвивається успішно.

АРТИЛЕРІЙСЬКИЙ ВОГОНЬ.

МАДРИД, 23. 11. ПАТ. На кількох відтинках мадридського фронту дійшло вчора до артилерійської перестрілки. Як подає Авас, стрільна червоних змусили кілька нац. батерій замовкнути.

Червоні війська укріпили становища недалеко Каза дель Кампо. Вони перейшли залізничу лінію та зблизилися до Каза Куамада.

ПРОПАГАНДА.

МАДРИД, 23. 11. Авас. Уряд преси і пропаганди при раді оборони Мадриду дістав панцирне авто з радіостацією і сильними мегафонами. Він розголошуватиме пропагандивні інформації коло ворожих ліній.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 23. 11. ПАТ. На відтинку Тахо не було ніяких воєнних операцій. На арагонському фронті відбито нац. наступ, на відт. Сан Мартін—Монтальван дуже активна артилерія, в околиці Хадрак червоні заняли позиції в Аль Кузіере, на відт. Самосіера нац. війська сильно хоча безуспішно обстрілювали червоні становища. На мадридському фронті нац. гармати й літаки сильно бомбардували ворожі становища; нац. наступ відбито з великими втратами. На інших фронтах без змін.

КЕІПО ДЕ ЛЛЯНО ПРОСТУЄ.

СЕВІЛЛЯ, 23. 11. ПАТ. Ген. Кеіпо де Лляно заперечив вістки з червоних комунікатів. На ділі тепер на фронті деяка передишка, з огляду на непогоду.

В Каза дель Кампо, на арагонському фронті, під Сорією та під Мекинею відбито наступи червоних; здобуто дещо скорострілів та совітської муніції.

САЛЯМАНКА, 23. 11. ПАТ. Під Альсідіерре відбито наступ червоних, що втратили 50 убитих та один повз. Також відбито наступ червоних на арагонському фронті.

Італійський парлямент

ВІДБУДЕ ЗАСІДАННЯ 30. Ц. М.

РИМ, 23. 11. ПАТ. Дня 30. ц. м. італійський парлямент збереться на осінну сесію, щоб віддати честь Мусолінієві, як основникові італійської імперії. 70 послів, які брали участь у війні прийде у військових одностроях, інші у фашистівських. Підчас першого засідання відслонять у салі нарад парляменту пропамятну таблицю з написом: „9. травня, 14-року фашистівської ери Беніто Мусоліні оснував імперію". Крім того у вестибулі парляменту відслонять дві таблиці в честь поляглих в абісинській війні послів Люїджі Рацци й Антонія Лукателлія

Перед великою монгольською офензивою на Китай.

ПЕКІН, 23. 11. ПАТ. З Чагару входять до Суїяну сильні відділи монгольських військ. Як повідомляють з Манджурії, монгольські війська приготовляються до загальної офензиви на столицю провінції Квейчуа. Влада почала евакуацію всіх чужинців зі Суїяну.

Двосічний характер пресових обмежень.

ПАРИЖ, 23. 11. ПАТ. Права опозиція критикує новий пресовий закон, підмічуючи, що він повинен обернутися і проти крайної лівої преси, яка залюбки послуговується наклепами. Вже тепер поодинокі опозиційні провідники манифестаційно обвинувачують перед судами крайню ліву пресу за наклепи і зневаги. Напр. Ренод і Доріо внесли скаргу проти комуністичної „Юманіте" за заміт співпраці зі закордонними чинниками.

МАНІФЕСТАЦІЇ.

ПАРИЖ, 23. 11. ПАТ. Підчас похоронів мін. Салянгра відбулися у Ліль та в інших містах маніфестації провоєнних партій.

ДВА ЕПІЗОДИ.

З ПРИВОДУ РОКОВИН ВІДВОРОТУ ЗІ ЛЬВОВА ТА МАСОВОЇ МАСАКРИ У БАЗАРІ.

Львів, 22. листопада 1936.

Історія українського народу багата в події, що тільки сумом навівають душу. Між цими подіями бувають трагічні моменти, що зрішували на довший час напрямний хід дальшої історії і вони для нас найбільше болючі. Але є чимало історичних моментів, що були тільки епізодами в ланцюзі великих всенародніх рухів, одначе своїм трагізмом не перестануть довгий час зворушувати сучасне й чергові покоління. Це немов фізичні незагоєні рани, яких без болю годі доторкнутись, а згадка про них наводить найприкріші рефлексії. І тому нерадо про них згадується...

День 22. листопада врізався в нашій — ще свіжій — тямці двома спеціяльно болючими подіями, що не стоять, що правда, в органічному звязку зі собою, але обидва були сумними епізодами в останній всеукраїнській визвольній боротьбі. Перша подія — це залишення Львова українськими військами тому 18 років, друга — це розстріл 359 українських вояків большевиками у Базарі в 1921 р. Одні і другі роковини проминали у нас досі без спеціяльної прилюдної згадки, причому українське громадянство було тільки німим і холоднокровним свідком більше чи менше голосних маніфестацій противної сторони у першому випадку. (Для справедливости треба зазначити, що в цьому році офіціяльні чинники відступили дещо від давнішого звичаю голосно й шумно святкувати свою перемогу над другою частиною населення краю. Зате ендецька вулиця дальше використовує ту щорічну нагоду розпалювати обосторонні пристрасти). Але надходить пора, коли вже спокійніше можемо доторкнутися цих незовсім ще незагоєних ран і з деякої перспективи глянути на згадані трагічні події. Оба ці епізоди нашої визвольної боротьби висвітлені вже досить докладно і мають за собою поважну історичну й мемуаристичну літературу, в якій леґенди й фантастику відмежовано від справжніх фактів.

Причини нашої невдачі у Львові відомі теж загально. Річ тепер тільки в тому, чи ми як нація витягнемо з цієї невдачі відповідні висновки. Вправді ще старинні римляни говорили, що історія повинна бути вчителькою життя, але на жаль світ уже давно перестав признавати цю життєву максиму і як поодинокі люди так цілі народи керуються всякими іншими інтересами тільки не історичними досвідами, особливо коли мають силу за собою. Нам українцям не вільно знехтувати досвідів з останньої визвольної боротьби, зокрема з львівської кампанії, якщо хочемо в майбутньому вдержатись на поверхні життя. Треба, щоби ми пізнали всі свої хиби, які спричинили нашу невдачу, щоби фізично, духово і взагалі культурно стали справніші, щоби ми використали всі леґальні засоби і виборола своїй нації належне місце серед культурних народів. Пляновість праці, організація, фаховість роботи, віра у власні сили і знання власних сил, правильна оцінка ситуації — все воно тому 18 літ чимало заважило на нашій невдачі. Все воно потрібне для дальшої нашої — хоч і не збройної бо-

ротьби. Якщо такі висновки зробимо з нашої трагічної невдачі, буде це найкращим вшануванням памяти тих, що згинули у Львові тому 18 літ. Остаточно буде це найкращим бальсамом на незагоєну ще рану народньої душі.

Те саме й із другим трагічним епізодом, що торкається наших братів наддніпрянців. Як відомо, в осені 1921 р. на вістку про те, що на Україні заноситься на всенародне повстання проти большевицької окупації, багато старшин і вояків петлюрівської армії, які залишилися в Польщі після закінчення війни в 1920 р., перейшло під проводом Ю. Тютюнника з початком листопада на совітську Україну, щоб взяти участь у збройній боротьбі. Цей т. зв. Зимовий похід закінчився повною невдачею. Після майже 3-тижневих маршів, серед голоду і холоду, повстанчий відділ дістався в руки большевицьких військ, окружений зі всіх боків. 400 людей згинуло в бою, а 537 попало в полон. Підчас бою деякі старшини з вищого командування, не бачучи іншого виходу, скінчили самогубством. Перед большевицьким военним судом стануло тільки 359 полонених, бо інші померли від ран. Всіх засудили на смерть і під містечком Базаром розстріляли. Большевики наказали викопати велику могилу, зігнали з повіту селян, щоб на власні очі бачили, що їх жде на випадок повстання, привели засуджених українських вояків і веліли їм стануги рядом над могилою. В останній хвилині якийсь червоний комісар сказав, що якщо хто із засуджених покається і присягне вступити до червоних та боротись з українськими „бандами“, того помилують. У відповідь на це виступив вояк Щербак і заявив, що всі вони волять умерти, а большевицьким катам служити не будуть. На ці слова залунало гучне „Слава“ і роздався спів „Ще не вмерла Україна“, поки не заглушив його туркіт ворожих скорострілів. Нещасливі падали в могилу, з якої довший час добувався стогін, аж їх присипали землею...

Трагічна картина, що морозить кров. 359 найкращих синів України згинуло 15 літ тому за волю і честь своєї Батьківщини, а їхня смерть стала зразком і символом самопожертви, яка має мало історичних анальоґій.

Роковини цих двох трагічних епізодів з нашої визвольної боротьби минули саме у вчорашню неділю. Один сумний і похмурий, як осіння днина, другий жахливий зовнішньою декорацією та скількістю пролитої крови, але по своїй суті, своїм історично-символічним та національно-виховним значінням — могутній і світлий. Нарід, що таку страшенну силу кривавих жертв зложив на вівтарі Батьківщини, не загине. Це остаточний висновок з обох цих епізодів, дарма, що вони записані кривавими буквами...

•

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО ЛЬВОВА — ГЕРОЯМ БАЗАРУ.

В неділю 22. листопада ц. р. заходом українського студенства Львова у храмі св. Юра після 12-тки о. прелат Л. Куницький, о. сов. Семчишин та о. д-р О. Кладочний відправили панахиду за душі поляглих під Базарем. Співав хор „Бандурист“. Храм св. Юра не міг помістити всіх тих, що бажали віддати поклін Героям. Настрій був незвичайно поважний: деякі жінки плакали.

Тогож дня в год. 16. українське студентство заповнило вщерть салю „Української Бесіди“. Святочні сходини в память Героїв Базару відкрив голова Студ. Кружка „Рідної Школи“ студ. Орест Семчишин, взиваючи одномінутною мовчанкою вшанувати Героїв Базару. Відтак „шіснацятка“ академічного хору „Бандурист“ під управою студ. Гандзія відспівала Гайворонського „Коли ви вмірали“. Студ. Логуш відчитав змістовний реферат про II. Зимовий Похід, трагедію Базару та їх значіння. Далі були три рецитації: студ. Ю. Савицький рецитував вірш Ол. Бабія „Базар“, п. Лена Ріпелева відчитала свою поему, присвячену Героям Базару, студ. Р. Дурбак рецитував свою поему „Льви Альказару“. Всі три поеми, добре виголошені, викликали помітне враження. Опісля шіснацятка „Бандуриста“ відспівала „На ті гроби“ Райнеке. На закінчення всі присутні відспівали національний гимн.

ПОКЛІН СОКІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ.

В пятницю 20. ц. м. в год. 6. веч. заповнилася саля Сокола-Батька сокільською молодю, яка в свому тісному гуртку бажала віддати поклін Героям Базару. Сходини почались 1-хвилинною мовчанкою, потім ішли рецитації відповідних віршів (поодинокі і збірні) і реферат про Зимовий Похід і трагедію Базару. Сходини закінчено грімким „Ще не вмерла“.

•

Подібні сходини відбулися ще в неділю вечором у Клюбі Українських Емігрантів при площі Бернардинській ч. 2. та в кількох інших українських установах Львова.

ДИВА НАД ВЕЛТАВОЮ.

З вражінь і спостережень нашого спеціяльного кореспондента.

Чехословаччина веде і, здається, буде вести надалі совітофільську політику. Склалися на це реальні причини: ізоляція, загроза ревізіонізму, неможливість договоритися з котримнебудь із сильних сусідів. Усе те старався я зясувати вже в попередній статті на тему Чехословаччини*).

Але не це дивує. Бож політичні інтереси держав доводять нераз до дуже дивних конюнктуральних аліянсів і договорів співпраці. Маємо напр. порозуміння Польщі з Німеччиною, на дні якого напевно не лежить приятельський сентимент, маємо парадоксальне болгарсько-югославянське порозуміння, маємо врешті назріваючу німецько-австрійську співпрацю. Отже чому не може бути союзу Чехословаччини зі Совітами?

Ні, не це дивує. Дивує тільки культурне, інтелектуальне совітофільство чехів, яке впадає в очі на кожному кроці.

Ні сіло, ні пало — чехи відкрили там за Збручем і Дністром... нову Росію. Росію демократичну і миролюбиву, національну... і навіть словянську!

Для чехів віджив в образі Совітів — панслявізм, та імперіялістична спекуляція Поґодіна і романтична „буйда“ Колярів, Шафаржиків, що повинна була прогомоніти вже давно, як прогомонів панґерманізм.

Поґодіна заступив нині Сталін, а в Москві тимчасом перевели лише дрібнесеньку коректуру назви: панслявізм заступили трохи ширшим поняттям... пансовітизму.

Але в Празі цього не добачують. Стара, русофільська Прага хоче конечно панслявізму, що є поняттям більшим, сильнішим, як чеський націоналізм, зрештою мало актуальний в Чехословаччині.

Нічого не помогли протести старого Крамаржа, який назвав визнання Совітів Чехословаччиною „останньою зрадою чехів супроти Росії“.

Чеський інтелектуалізм у своїй величезній більшости задивлюється нині на Совіти, як в образ. Праський міщух пе нині преспокійно своє пиво, не думає за ніщо у світі йти на барикади соціяльної революції, але про Москву думає з рожніжненням.

НЕБЕЗПЕЧНІ ПОГЛЯДИ.

В Чехословаччині нема великого прокомуністичного соціяльного руху, нема лівого фронту, але є політичне і психольоґічне совітофільство.

Трапилося, що в Празі переконували мене до нової „сталінської конституції“:

— Алеж це зразок демократії... Наша конституція не є така!

А про Україну:

— Україна?... Безперечно існує. Ваш нарід великий і має свою державу. В Совітах! Наш Бенеш був там, бачив і вернувшись, виразно заявив: Україна є! Розвивається, росте. Має свої школи, театри, адміністрацію, радіо... Чому ви вперто йдете на паску Німеччини і Польщі — і не бачите дійсности? В теперішніх умовинах нової совітської конституції маєте величезні можливости...

Смішно. Пообуєте переконувати:

— А колиб так у вас запанували Совіти?

— Ну, то що? Це був би вислід укладу соціяльних сил, з яким боротися булоб безглуздим і довелоб у нас до другої Еспанії. Чи через совітизацію ми пересталиб бути чехами?...

Такі дефетистичні погляди зустрінете не лише серед широкого чеського загалу, але — відповідно змодифіковані — навіть серед інтелектуальної еліти.

НЕ МАЮТЬ СТРАХУ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИЗМОМ.

Послідовно: серед чеського загалу нема, здається, страху перед большевизмом. Комунізм уважають вони так само обмеженим соціяльним рухом, як фашизм з його корпоративізмом, як гітлеризм з його націонал-соціялізмом і т. д. І залюбки беруть собі за приклад демократичну, хоч монархічну Англію.

— В нас не може перемогти комунізм — переконували мене, бо нема для цього сприятливих умовин, подібно як в Англії, Швеції чи Данії. Вистане сказати, що перед нашим союзом зі Совітами комуністи в Чехословаччині мали у виборах 1925 р. — 943.243 голосів, а в 1935 р., отже після заключення союзу, 849.509 голосів. Майже на 100.000 менше, хоч комуністична пропаганда зовсім не зменшилася. Большевизм, як кожна диктатура, виходить наверх на плечах невдоволених соціяльно мас, несвідомих свого майбутнього лиха. Тому завданням нашої демократії є саме — вдоволити маси.

Інформували мене про осяги Чехословаччини в ділянці соціяльної опіки.

— В нас робітник має все те, що в Совітах, плюс індивідуальна свобода!

Цю, сумнівної вартости рекомендацію підтримували такими арґументами: 1) обезпечення робітників від нещасливих випадків через асекурацію в краєвих обезпеченевих заведеннях, 2) обезпечення на випадок хороби (включно з обезпеченням материнства і похоронних коштів), 3) обезпечення робітників на старість та на випадок інвалідства (ренти), 4) обезпечення приватних урядовців, 5) пенсійне обезпечення журналістів при допомозі держави, 6) обезпечення самостійних ремісників і селян. Врешті: фабричні комітети робітників, що пильнують умовин праці в підприємствах.

СИЛА І ВПЛИВИ КОМУНІЗМУ В ЧСР.

Все це — безперечно багато. І це дійсно може утруднювати комуністичну аґітацію в Чехословаччині, більше, як у Франції чи в Польщі. Але утруднення пропаґанди не означає її капітуляції. Примушує її тільки шукати інших, глибших доріг, що м. ін. доводить до моральної капітуляції народу, до того явища, яке все яркіше виступає саме в Чехословаччині.

Вистане сказати, що такий напр. „Союз Приятелів СССР“, організація з явно комуністичним обличчам, має нині в Чехословаччині 409 філіяльних відділів. А „Федерація пролетарського виховання“, що відповідає совітському „комсомолові“, з 60.000 членів у Чехословаччині?.. А комуністичні ячейки в армії?.. А ступнєве, все більше анархізування чеської національної культури, мистецтва, літератури, що носить на собі все виразнішу печать большевицького духа?..

Все це прояви, ділання і глибокі ферменти, які принесуть свої льоґічні наслідки очевидно пізніше. Як це все виглядатиме — скажім — за 10 літ, якщо скоріше не вибухне війна?...

Ось мин. тижня містила чеська преса звідомлення про хід державного і національного свята 28. жовтня в провінціяльних містах Чехословаччини. Писала з досадою, з обуренням. Населення (напр. Моравської Острави) зустрінуло свято байдуже, індиферентно. Люди підходили до офіційних військових парад, ілюмінацій — як до видовища, без крихітки патріотичного захоплення.

Чи не характеристичне?

— — — — — —

Нинішня Чехословаччина переходить добровільно добу дуже небезпечного під національно-конструктивним оглядом експерименту. Стверджуємо це не для сензації, не зі злорадним вдоволенням противника, але навпаки: — з рації щирого, глибокого сентименту до Чехословаччини.

Бо там, за Карпатами, є держава, з якою може національну Україну лучити все — розєднувати ніщо.

Навіть не Підкарпатська Русь, якої майбутнім так дуже у Празі турбуються, що аж викреслили саме слово „український“ з офіційної термінольоґії нашого закарпатського племени.

Роман Голіян.

*) „Діло“, ч. 259. „Політичний ребус над Велтавою“.

Відзначення Літвінова за женевську роботу.

Женева, 16. листопада 1936.

„Ізвестія" з 12. ц. м. повідомляють, що на святочному засіданні ЦІК СССР нагороджено Максима Максимовича Літвінова орденом Леніна з нагоди шестидесятиліття та „за заслуги в боротьбі за мир на чолі совітської дипльоматії". Ордени в СССР тепер, як кажуть, дешевші грибів, ними відзначують і молодих „ударниць", і „мистців", і „маршалів", що визначились лише на маневрах. Отже, коли з приводу відзначення п. Літвінова не обмежуємося трьома рядками дрібним друком, то робимо це з огляду на деякі політичні події, що зазначують справді зворот у московській акції і в Женеві, і в Европі взагалі.

Літвінова відзначено властиво за те, що він проводив політичною акцією, яка за кілька років допровадила московський уряд до зовсім не блискучої ізоляції. З цим не криється і самий Літвінов у своїй „яскравій" промові, виголошеній після відзначення, яка не позбавлена і гумористичного елементу. Наприклад, „совітська дипльоматія відріжняється від інших тим, що завжди говорить правду на добро не тільки своєї батьківщини та всіх працівників, але й цілої людськости". Повіривши п. Літвінову, треба булоб побажати його дипльоматичним колегам у Женеві, яких він називає брехунами. Але це не єдина прикмета совітської дипльоматії, що так віддалила її від інших урядів. Літвінов проголошує далі: „Ми запропонували загальне роззброєння і поновлюємо нашу пропозицію, не зважаючи на те, що ріст наших збройних сил, нашої військової промисловости, нашого воєнного потенціялу, дає нам перевагу над кожним можливим противником, а навіть можливою комбінацією їх..." Треба сказати, що про „комбінацію противників" уникав говорити навіть Ворошилов, відомий своєю словесною відвагою. Погроза Літвінова „закидати Европу шапками" є також очевидним висловом сучасної політичної ізоляції Москви. Літвінов гірко скаржиться, що „коли один член Ліґи Націй напав на другого, то Ліґа Націй почала сперечатися, чи це факт нападу замісць того, щоб виступити спільно проти напасника". Він закидає політичне банкроцтво тим державам, які формально визнають „совітську систему пактів ненападу, реґіональних пактів для колективної боротьби проти напасника, пактів на основі Ліґи Націй і т. д.", а в дійсности „залицяються до тих, які порушують ці пакти, піддобрюються до них, провадять політику кволости і уступок супроти напасників, які через те стають ще нахабніші. Ці держави уникають організувати колективну безпеку, реґіональні умови, а навіть спільні дипльоматичні виступи, боючись, щоб напасники не уважали це за утворення бльоків. Тимчасом напасники самі утворили бльок..."

Керманич закордонної політики держави, що „має мілітарну перевагу над кожною можливою комбінацією ворогів", не насмілюється вказати виразно ані тих збанкрутованих держав", ані тих „напасників", хоч нема сумніву, про кого йде мова, хто знає хоч у загальних рисах хід московської акції в Европі та Женеві за останні місяці.

Для західніх держав бачить Літвінов лише два шляхи — „перший шлях це запропонована Совітським Союзом система колективної безпеки, другий-же шлях, який знаходить захоплених прихильників особливо між середніми та дрібними державами, це шлях так званого зближення з напасниками..."

„Щодо нас", заявляє зухвало Літвінов, „то опираючись на власні засоби оборони ми можемо спокійно чекати й дивитися, що Европа вибере. Заборолом миру може бути лише СССР. Це чують розуміють напасники, тому вони спрямовують усі свої змагання на те, щоб ізолювати Захід від СССР. Я підкреслюю, що йде не про ізоляцію СССР, а про ізоляцію інших держав Европи з метою зробити їх безоборонними та покірними супроти напасників..." Пан Літвінов не знає очевидно української приповідки про Данила та болячку, та й не хоче визнати, що Москва є болячкою Европи.

Як „спокійно" придивляється Кремль до того, що робиться в Европі, зраджує Віґіліс в статті в тім самім числі „Ізвестій", де він покликується і на святочну промову Літвінова. З нагоди останніх парляментських промов міністрів Ідена та Невіль Чемберлена він закидає англійській дипльоматії, що вона „топчеться на місці" і благає вибрати чимскорше один із шляхів зазначених Літвіновим, очевидно перший, бо „скажений розвиток подій, злісна робота фашистівських підпалячів війни, неймовірне напруження атмосфери та фізичне відчуття подиху війни примушують прискорити вибір".

Лише панічному настроєві, що панує тепер в Кремлі, завдячує очевидно Літвінов і свій власний порятунок. По арешті вчителя Літвінова, Радека, по усуненню його помічника Раєвського та інших політичних приятелів, доля Літвінова, здавалось, була вже вирішена. Називали вже і Патьомкіна, як його наступника. Але дипльоматичних ґеніїв у Москві дуже бракує. До сучасного поріжнення Москви навіть із соціялістичним французьким урядом довів Літвінов виконуючи лише пильно вказівки Кремля та Комінтерну. Коли він дістане тепер вільну руку, то побачимо, чи черговим його завданням у Женеві і Европі не буде проломити ізоляцію московського уряду, що зростає щораз більше.

М. Данько.

II.

У спогадах Олександра Рібо, колишнього французького премієра, міністра закордонних справ і міністра фінансів („Журналь" de Alexandre Ribo et correspondances inedites 1914—1922. (вид. Plon), що вийшли в редакції його сина д-ра А. Рібо, колишнього шефа кабінету свого батька, находимо цікаві записки щодо ролі Чорного Моря у світовій війні.

„Становище міністра закордонних справ Італії (мова тут про Соніно) — читаємо — булоб вельми захитане, якщо виявилось би, що його край не був покликаний до участи в конвенції щодо поділу впливів у Малій Азії, підписаний між Францією, Англією й Росією в 1916-ім році.

Вірменія була призначена Росії, Сирія, Палестина та Мезопотамія Франції та Англії.

Ця конвенція брала свій початок з факту, що Царгород призначено Росії в березні 1915-го року. Це сталося з почину Англії і французький уряд поставили перед доконаний факт. Міністр закордонних справ Делькасе згадав на раді міністрів тільки побіжно про цю подію, обмежуючися до вислову, що англійський уряд мусів знати це російське домагання, тимпаче, що Сазонов погрожував, що згідно зі своєю публичною опінією заперестане війну, якщо не дістане повної сатисфакції.

Рібо згадує слова англійського короля до амбасадора Росії в дні 12. листопада 1914. р.: „Царгород буде ваш" і ноту англійського уряду у два дні пізніше, в якій Англія повідомляє російський уряд, що питання Царгороду й проливу буде вирішене згідно з бажанням Росії".

Зате Франція побоювалася, щоб Росія на випадок здобуття Царгороду не припинила війни, та щоб не подразнити цією дискусією Румунії та інших невтральних держав. Ці французькі побоювання віддзеркалює найкраще листування між Пуанкаре та Палеольогом, амбасадором Франції при царському дворі.

Зате дня 6. січня 1915. року міністр закордонних справ Франції поручив французькому амбасадорові в Росії „оминати хочби й найменшого вискazу, який дозволяв би Росії думати, буцім то Франція хоче обуздати її претенсії щодо Австрії".

Річ тут в долі Східної Галичини. Зобовязання Антанти супроти царського уряду йшли так далеко в тій справі, що доля цієї области, не зважаючи на військову перемогу Польщі була вирішена щойно в березні 1923. року. Держави Антанти ждали упадку большевиків...

Юрій Студинський.

Відгуки світової війни у споминах політиків.

МИР УКРАЇНИ З ЦЕНТРАЛЬНИМИ ДЕРЖАВАМИ. — ЧОРНЕ МОРЕ, ЯК ЧИННИК СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

Париж, листопад 1936.

I.

На книгарських полицях Парижа появилася недавно „Історія великої війни", пера Анрі Біду (Henri Bidou: „Histoire de la Grande Guerre" — вид. Gallimard), де окремий розділ присвячений мирові в Бересті Литовському. Тон твору спокійний і наскрізь інформативний.

Розказуючи в уступі про мирові переговори в Берестi, про першу зустріч відпоручників большевії з делеґацією Німеччини та Австро-Угорщини, автор пише ось так: „Чергове засідання було назначене на день 29. січня. Нова держава домагалася участи в нарадах. Була це Україна, створена з колишніх областей Малої Росії з Києвом, як столицею. Українська національність має свою окрему історію, фолькльор, мову, спосіб життя і вона обявилася вже давніше в політичних та культурних клюбах та в двох перших Думах, де українські посли творили свою національну групу, вкінці проголошена по упадку царського уряду. Центральну Раду вибрав Конґрес. У травні 1917. р. Рада вислала до Петербурга своїх відпоручників з програмою автономії для українських земель та офіційно визнати незалежність української мови. На відмовну відповідь Керенського Рада сама зорганізувала вільну Україну".

Знаходимо тут далі відомости про боротьбу Центральної Ради з большевиками та про те, як большевики створили харківський уряд, щоб перепинити акцію відпоручників Центральної Ради в Берестi.

„Центральні держави привязували велику вагу до миру з Україною — читаємо. — Від болот Припяті аж до румунського кордону воєнний фронт переставав для них існувати. Україна могла теж дати їм поживу на літо 1918. року. Мир заключено 9. лютого" і т. д.

В книжці є теж описи боїв, що відбувалися на нашій землі між центральними державами і Росією.

ВІЧА І НАРАДИ.

ПОЛІТИЧНА НАРАДА АКТИВУ УНДО В ТУРЦІ Н. СТРИЄМ.

У четвер 19. листопада ц. р. відбулася у Турці н. Стр. заходами Повітового Комітету УНДО політична нарада, в якій взяли участь місцеві інтеліґенти і священики та інтеліґенти з повіту, а також цілий політичний актив з міста й повіту. На нараду приїхали: голова партії пос. **Василь Мудрий** і посол тієї округи **Гринь Тершаковець**. У відсутности недужого д-ра **Мирона Кондрата**, голови місцевого П. Н. К. відкрив нараду заступник голови о. кан. **Федевич**, секретарював д-р **Василь Бабій**, секретар місцевого П. Н. К. О. Федевич привитав послів і дав слово голові **пос. Мудрому** для виголошення політичного реферату. Референт всесторонньо проаналізував теперішнє наше положення, представив політику УНДО та обговорив її основи. По півторагодинному рефераті розвинулася дискусія, у якій взяли участь: д-р Марців, п. Горечко, о. Вовчик, д-р Бабій Василь, п. Мулик, п. Мортокан (оба представники повіту) і посол Тершаковець. У висліді дискусії провідник зборів о. Федевич піддав під голосування внесок на ухвалення довіря для Проводу УНДО і для Парляментарної Репрезентації за їх працю та одобрення всієї їхньої політичної діяльности. Внесок ухвалили присутні одноголосно. В нараді взяло участь 40 учасників з міста й повіту. По політичному рефераті та по дискусії над ним обговорено ще цілу низку організаційних справ Турчанщини та намічено плян праці на найближчий час.

ПРОТЕСТАЦІЙНІ ЗБОРИ У БРОДАХ.

Заходом ПНК УНДО відбулися у Бродах 16. ц. м. протестаційні збори проти переводження земельної реформи при помочі кольонізації. На зборах явилося 136 представників 26 громад судового повіту Броди. Подивляти треба витревалість і просто саможертву нашого селянського активу; люди в негоду йшли десятками кільометрів розмоклими дорогами, щоб боронити свого права. Президію зібрання творили: пп. д-р **Т. Жолнірчук** з Бродів, **Ол. Вислоцький** з Гаїв Дітковецьких, **Войтович Іван** з Лешнева, **Іван Тимошек** з Кадлубиськ, **Федь Хомич** зі Суховолі, **Іван Барабаш** з Дубя; секретарював **Володимир Чубатий.** Реферат про потребу і засоби боротьби за землю виголосив пос. **В. Кузьмович.** Збори однодушно і без дискусії приняли відповідні резолюції, які постановлено вислати до Воєвідства і до Президії Ради Міністрів. Опісля відбулася дискусія над організацією протестаційної акції в повіті і над ріжними місцевими болячками. Промовці дуже різко висказувалися про нужду селянина, про жахливий голод землі та про перешкоди, які їм унеможливлюють купно землі. Промовці, яких було 16, накликали наше населення до самоорганізації і до солідарного відпору. Збори покінчено відспіванням нац. гимну.

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ В ДРОГОБИЧІ.

В дні 16. ц. м. відбулося в Дрогобичі віче в земельній справі. Хоч була лиха погода, саля Народнього Дому виповнилася по береги. Серед присутніх були селяни з найдальших громад повіту. Проводили зібранню **о. Йосиф Мизь,** пп. **Антін Максимович** та **Степан Янів,** секретарював **п. Гриць Бараник.** Реферував пос. **Ст. Витвицький,** вказуючи на значіння землі, як основу матеріяльного й духового життя народу. В дискусії забрали голос пп.: інж. Дидинський про сільських безробітних, Куций про потребу масової висилки петицій у земельній справі, Гриць Когут про необхідність обхоплення всього селянства організацією „Сільського Господаря", Кліщ про участь нашої самоуправи в боротьбі за землю. Гриць Бараник про спосіб зорганізування акції в обороні землі. Всі промовці, всупереч поширюваним декуди настроям, висказували своє переконання, що наша масова зорганізована боротьба за землю мусить мати успіх. Ухвалено однодушно відповідні резолюції і крім того на внесення п. Куцого рішено слати з кожної громади петиції за переведенням парцеляції більшої посілости виключно поміж місцеве населення.

9-ох „троцькістів" засудили на смерть.

МОССКВА, 23. 11. ПАТ. У процесі „троцькістів" підсудний Шестов зізнав, що перебуваючи в Берліні, дістав від Пятакова директиви в справі уладжування саботажів і терористичних замахів на членів уряду і вбити секретаря партії Західної Сибірі Айхема. В 1934. р. виготовлено плян замаху на Молотова, якого мав убити троцькіст Черепухін. Замах не вдався. Свідок Дробніс, обвинувачений в іншій справі, зізнав, що перед виїздом з Москви на Сибір 1934. р. довідався від Пятакова, що в Берліні відбулась конференція при участи Смірнова й сина Троцького Седова, рішили виконати замах на Сталіна й інших партійних провідників. Обвинувачений Штіклінг признався до всіх закидів акту обвинувачення. В неділю вечором запав присуд: 9-ох підсудних, між ними німецького громадянина інж. Штіклінга, засудили на кару смерти.

Німецький шарже д'афер у Москві завтра внесе протест проти засуду Штіклінга.

ОСУДЖУЮТЬ...

РИГА, 23. 11. АТЕ. У богатьох совітських місцевостях відбулися віча, на яких осуджено „фашистівських" змовників, що станули перед судом у Новосибірську.

„Літаки марева" над Норвегією.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 23. 11. ПАТ. Багато рибаків бачило над північною Норвегією світла з літаків та чули гук моторів. Норвеська преса подає, що недалеко норвеського побережа появилися совітські воєнні кораблі.

*

„Літаки марева" тим ріжняться від „корабля-марева" з відомої Ґавфової казки, що залогою є не закляті небіжчики, лише найзвичайніші совітські вояки. „Маревами" називають їх лише тому, що вони появляються таємно, серед глибокої ночі, високо над землею. Тим способом вони намагаються прокрастися непомітно понад безлюдні північні околиці Фінляндії, Швеції та Норвегії; як відомо, над чужою територією літакам без дозволу перелітати не вільно, бо повітряні простори підпадають під суверенну владу тої держави, що й положені під ними землі.

Чогож шукають совітські літаки у тих далеких, холодних околицях? Мало відомий є факт, що російський імперіялізм ще за царських часів цікавився північною Скандинавією. Вона богата у копалини заліза та найголовніше, має прегарно різьблене побережжя, яке ніколи не замерзає. Лежить там м. ін. невеличке норвеське містечко Нарвік зі знаменито розбудованою пристанню, крізь яку проходить чимало кораблів (4,276.000 тон у 1924. р.; в тому самому часі друга по величині німецька пристань Бремен мала 5,500.000 тон).

Всі інші совітські пристані будьто лежать над замкненими морями, будьто замерзають. Одинока вільна від ледів і положена над отвертим океаном Мурманська пристань має сполуку зі залізничою сіткою СССР і підчас світової війни становила єдиний звязок Росії з іншими державами.

За останні роки большевики побудували здовж східного кордону Фінляндії низку летунських баз і час до часу з них виконують лети над північною Скандинавією. Ті околиці заселені дуже слабо ляпонськими номадами, тому лише в ряди-годи вдається помітити совітські літаки. Слід здогадуватись, що у пригожих умовинах большевики вихіснують здобутки тих розвідолетів для офензиви на північну Скандинавію з метою: прорубати вікно до Атлянтійського Океану.

(г)

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

А. ДІВЕРНОА.

ВЕЧЕРЯ З ПЕРЕПОНАМИ.

Клябо мав такі дні, коли мусів бути свобідний. Навіть у жонатих бувають такі дні. Та давно вже не відчував він так сильно тягару подружжя, як нині, після ранішньої суперечки. Сидів за столом у своїй кімнаті і працював. Нараз вбігла до нього жінка з криком:

— Евгене! я вичитала на твому календарі, що ти записав собі „не забути, вечера в товаристві Б. і смокінґ". Що це за вечера?

— Приятелів книжки.

— Якої книжки?

— Бібліофільського товариства.

— Гарне це все мусить бути товариство, уявляю собі! А мене взяти з собою не можеш?

— Ні, бо збираються тільки члени.

— Які члени?

— Приняті згідно із статутом.

— Гарний це мусить бути статут!? Покажи мені його! Не маєш? Крутиш і все! І нічого тебе не обходить, що я зїсую собі цілий вечір сама дома! Скажи мені, чому я мушу чипіти в хаті, коли ти їш якусь вечеру в ресторані? Я не хочу бути жертвою? Розумієш, не хочу! Не на те я десять літ заміжня...

Пані Клябо не виглядала зовсім на жертву. Розчіхрана, з іскристими очима, у войовничій поставі, нагадувала більше збунтованого смаркача проти свого домашнього вчителя, ніж нещасливу жінку. Чоловікові здавалось, що вже починає боліти його голова від цієї страшної дискусії.

— Ти-ж знаєш, що це вечера чисто товариська, обовязкова — переконував її.

— А я сама не буду їсти нічого. Марисю! пан не буде нині дома на вечері. А я теж не буду їсти нічого. Приготуєте мені на ніч тільки липовий чай, бо не маю ніякого апетиту.

Клябо подумав, що цей липовий чай має бути демонстрацією, але при цьому вірував, що його настрій псується. При обіді пробував примиритись з жінкою, але вона навіть одяглась на чорно, щоб строго виглядати. Порозуміння було неможливе. Не їла нічого і заявила: „Нині то ти робиш мені якби навмисне..."

Він вийшов до себе переодягатись. Коли переходив через сальон, жінка розмовляла із своєю приятелькою. Побачивши чоловіка у смокінґу, готового до виходу, сказала:

— Ідеш уже? А не забудь вернутись перед досвітком. Ще заки вийдеш, лиши на столі адресу ресторану, де будеш на вечері, щоб знати де тебе шукати.

— Тобі ліпше вже?

— Ні, почуваюся погано... Але це нічого.

І докинула, якби напів злобно:

— Бався добре!

Клябо застав у ресторані велике товариство. Були й жінки, приятельки старих цінних книг, яких ніхто не читає. З одного боку при столі сиділа поруч нього оперова артистка, з другого кінова. Вони суперничали одна з одною щодо дотепу і чемности, сміялись, оповідали анекдоти. Було дуже весело і якби не думка Клябо про сцену дома, він сидів би безконечно. Коло півночі нишком покинув товариство.

Вже був такий день, що клопіт тягнувся за клопотом. У лїфті щось попсувалось і Клябо мусів пнятись на пятий поверх пішки. Аж тепер відчув міґрену. На сходах згасла електрика. Коли був уже недалеко своїх дверей, помітив, що ключі забув дома. Сірників теж не мав. „Гарний день!" подумав і уявив собі сцену, коли ввійде до хати. Жінка буде лежати певно з завязаною ґоловою і буде стогнати.

Подзвонив. Ніякого знаку життя. Ще раз. Зовсім тихо. На коридорі було холодно. Але стояти знудилось йому. Сів на сходах. Посидів трохи і аж тоді його помешкання, до якого не квапився, видалось йому тепер метою його мрій, раєм. І нараз мав враження, що вже ніколи не побачить своєї жінки. Мовчанка в його мешканні затривожила його.

Не зійшов, а зсунувся хутко по сходах, обійшов дім з подвіря і почав крутими східцями йти на верх, щоб дістатись через кухню. Під дверима коридорчика застукав: „Марисю!" „Так, це я, ваш пан, Клябо". Почув відповідь: „Зараз, прошу пана!"

— Вибачте, — виправдувався Клябо — що вас буджу, але я забув ключі.

Ввійшовши до кухні, побачив, як його жінка при повному світлі, в пенюарі, сиділа за кухонним столом і заїдала печеню. Перед нею стояли полумиски і тарілки.

— О! ти здорова! — сказав він мимохіть. — А я дзвонив до дверей із фронту і чекав чверть години, але ви не чули...

Говорив мягким голосом, якби просив вибачення.

— Для таких як ти, нічних птахів, нераз це добре! — крикнула жінка тріюмфально, вдоволена помстою.

Клябо тішився, що жінка не втратила апетиту.

Перекл. з. б.

25 літ Українського Пласту.

Саме минає 25 літ від часу істнування Українського Пласту. Було це чверть століття великих змагань, тяжкої боротьби. Українська молодь дала доказ, що нарівні з молодю інших народів уміє віддатись великій ідеї. Була це найкраща частина нашої нації і її молодече захоплення огорнуло швидко і старших. Так повстав новий лицарський орден української молоді: Український Пластовий Улад.

В 1911 р. появилися в українській пресі перші замітки про скавтінґ, а вслід за ними і перші (спершу тайні) гуртки, що ставши відразу на національний ґрунт та навязуючи до славної рідної традиції — приняли імя кубанських пластунів. Головним основником Пласту треба вважати д-ра О. Тисовського, хоча П. Франко та І. Чмола мають також великі заслуги для перенесення скавтової ідеї на український ґрунт.

Великі успіхи та швидкий розвій молодої організації припинила світова війна. Не тільки провідники, але й більшість старшого рядового членства, розуміючи якслід свій обовязок супроти рідного краю, голоситься до війська, головно до У.С.С.

Щойно по війні відживає пластова праця. Пластова ідея охоплює не тільки шкільну молодь, але й ремісничу та селянську, хлопців та дівчат. Крім куренів юнаків та юначок закладаються курені вовченят (для наймолодших), старших пластунів (для дозрілих) і навіть сеніорів (для старших, поважніших громадян, що хотіли активно працювати у Пласті). Творяться й окремі гуртки „Приятелів Пласту", що поставили собі за ціль всесторонню поміч пластовій молоді.

Повстають табори — мандрівні та постійні, теренові вправи, прогульки, ріжні курси, виклади, пластові свята, публичні виступи. Засновують пластові крамниці, кооперативи, робітні, окремі фахові гуртки, бібліотеки, музеї, архіви, театральні гуртки, вертепи і т. п. Виходять пластові журнали та підручники. Навязано звязки з чужими скавтовими організаціями, зроблено заходи, щоб увійти до Інтернаціонального Скавтового Бюра в Льондоні (що з відомих причин не вдалося, з огляду на державницький принцип Бюра). Крім загально-пластової, організаційної та виховної праці — беруть українські пластуни участь також у культурно-освітній праці для народу: ходять масово по селах, улаштовують театральні вистави, реферати, беруть участь у протиалькогольній акції, пропаґують ощадність, стараються піднести гігієнічні умовини на селі і т. п. Зокрема треба підкреслити велике значіння старшого пластунства, що дуже причинилось до викристалізування української пластової ідеї. Воно дуже цікавиться всіми проявами громадянського життя, бере в ньому активну участь та старається підняти його на вищий морально-етичний рівень, згідно з принципами пластової ідеольоґії.

Коли ж влада розвязала Український Пласт у 1930 р., на еміґрації закладають Союз Українських Пластунів Еміґрантів з осідком у Празі, що перебрав на себе бодай частинно обовязки розвязаного у краю Пласту. Крім звичайної внутрішньо-організаційної праці звернено велику увагу на представництво Українського Пласту та взагалі українського імени перед чужинцями. Досить згадати такі виступи українських пластунів, як на Славянському Джемборі у Празі, або на Юґославянському в Заґребі. Найважнішим завданням Союзу Українських Пластунів Еміґрантів, як і досі, є дати доцільне позашкільне виховання для нашої дітвори при українській ґімназії у Ржевницях. Тут треба відмітити щедру поміч гуртка Пласт-Приюту у Празі під проводом д-ра Н. Білика. Також і теперішня дирекція ґімназії старається улекшити Команді С.У.П.Е. цю роботу. Велику вагу має, щоб правильно видавати „Пластові Вісти", влаштовувати пластові табори та прогульки, головно в Карпати та підтримувати звязок з чужими скавтовими організаціями, головно з чеськими.

Сподіваємося, що українське громадянство, розуміючи велику вагу такої організації для нашої молоді та взагалі для української справи, і надалі не відмовить своєї помочі, щоб так уможливити Команді С.У.П.Е. ще краще вести її працю.

Щоб гідно вшанувати 25-ліття Українського Пласту, влаштовує С.У.П.Е. 29. листопада ц. р. святочну академію та виставу у Празі. Ми певні, що все українське громадянство зверне свою увагу на це свято та візьме також участь у ньому, хто може — то особисто, а ні — то бодай через посередництво почти.

Адреса Команди С.У.П.Е.: Прага 1, пошт. скр. 210.

М. Готлібова.

Заява ґен. Токаржевського у Львові.

ПОЛЬСЬКІ МАНІФЕСТАЦІЇ У РОКОВИНИ ЗДОБУТТЯ ЛЬВОВА.

В суботу й неділю відбулись у Львові польські маніфестації, звязані з роковинами відвороту українців зі Львова та здобуття його польськими військами. Цього року ті маніфестації обмежились головним чином до святкування памяти поляглих поляків на відтинку вул. Бема („бемаки") та переіменування вул. Мурарської на вул. Чеслава Мончинського. При цій нагоді велику промову виголосив теперішній командант львівської військової округи ґен. Карашевич-Токаржевський, який — як відомо — був комендантом відсічі, що рішила про долю Львова. Ґен. Токаржевський сказав у своїй промові м. ін. таке:

„...Живемо тут не самі. Ту нашу певність, що ніколи й нікуди звідси не вийдемо, висловім у рівній мірі утриваленням та справедливою розбудовою польського стану посідання тут під кожним оглядом, — як також розумним, чуйним і практично тверезим шуканням шляхів, щоб із нашої сторони зробити на час усе, чого вимагає мудрість державної рації, на те, щоб наше співжиття з українцями і русинами (? — Ред.) з періоду боїв, які повторяються від соток літ, перейшло врешті в новий, ясний день чесної та льояльної співпраці у рямах і для добра польської державности..."

Кажучи далі про конечність пошани для конституції, як для основного державного закону, ґенерал вказав на необхідність „громадно співжити та колективно діяти".

„Візьмім, що у згоді з цією мірою є нашим правом узяти, — даймо, що слушно слід по тому праву дати, та передовсім перестаньмо лише заперечувати й боронитися, — щораз зростаймо і тріваймо, розвиваймось в активній, певній себе, сильній супроти життя постаті. І беручи собі та даючи іншим у згоді з правом нашої конституції, не вагаймося також покликаною до цього рукою, як також спільною поставою усіх нас, ударити справедливо, але й сильно та безкомпромісово, в усе, що походилоб з якоїнебудь сторони та що підривалоб те право з глупоти або топтало по ньому з ненависти. До кожного, хто хоче бути льояльним активним громадянином нашої держави, підійдім з добрим словом та приязною помічною рукою, — передовсім ми поляки самі між собою пошукаймо та будуймо на тім, що нас лучить".

Генерал Токаржевський застерігся, що промовляє тільки у свому імені та виключно сам відповідає за свої слова.

—o—

Протиревізіоністичні маніфестації в Румунії.

БУКАРЕШТ, 23. 11. ПАТ. В усіх університетських осередках відбулися антиревізіоністичні віча як відповідь на недавні ревізіоністичні кроки Мадярщини. Національно-християнський студ. союз заманіфестував при тій нагоді вірність супроти шефа розвязаної „залізної ґвардії" Кордеану.

БУКАРЕШТ, 23. 11. Авас. На вічі народньої селянської партії в Араді промовляв б. премієр Манів. Він заявив м. ін., що Румунія ніколи не погодиться на ревізію своїх кордонів.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

ІНАВГУРАЦІЯ НОВОГО АКАД. РОКУ ТА ПОСВЯЧЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ ДОМІВКИ.

В суботу, 21. листопада ц. р. у Львові в архикатедральному храмі св. Юра в год. 12. вполудне о. прелат Л. Куницький, о. д-р Г. Костельник та о. д-р О. Кладочний відправили торжественну Службу Божу з приводу інавґурації нового академічного року. Відповідну проповідь виголосив о. д-р Г. Костельник. Співав хор „Бандурист".

Після богослуження відбулося посвячення нової студентської домівки при вул. Міцкевича 11. Чину посвячення довершив о. прелат Л. Куницький в асисті о. д-ра Г. Костельника та о. д-ра О. Кладочного; о. прел. Куницький побажав студентству якнайкращих успіхів праці, після чого о. д-р Кладочний виголосив принагідну промову.

НІМЕЦЬКЕ ЗАПЕРЕЧЕННЯ.

ЛЬОНДОН, 23. 11. ПАТ. Представник уряду заявив кореспондентові Райтера, що під цю пору нема на Середземнім Морі ніякого підводного німецького човна. Цю заяву проголошено у звязку з вісткою, що буцімто чужі підводні човна заатакували еспанські червоні кораблі.

ЧИ НІМЕЧЧИНА ЗІРВЕ ДИПЛЬОМ. ВЗАЄМИНИ З СССР?

ЛЬОНДОН, 23. 11. ПАТ. Берлінський кореспондент Райтера повідомляє, що в поголоски про можливе зірвання взаємин між Німеччиною і СССР ніхто у тамошніх дипльом. колах не вірить. Якщо не прийшло до зірвання до нірнберських промовах — так кажуть — то годі передбачувати це тепер.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Румунська партія „Все для батьківщини" (що повстала на місце розвязаної „Залізної Ґвардії") вислала до команданта Альказару делеґацію з почесним мечем.

Німецький союз національних груп в Европі вибрав головою провідника судетських німців Ґенляйна.

Комінтерн заложив у Барсельоні експозитуру на середземноморський басейн.

Австрія — наскільки вірити французькій пресі — заключила з Німеччиною договір у справі боротьби проти комунізму і „людового фронту", а небавом заключить військовий договір про спільну акцію проти сумежних держав.

Швайцарія відібрала дебіт комуністичному щоденникові „Юманіте".

У Палестині випущено на волю всіх інтернованих арабів.

У Франції пропало кілька залізничних возів з вибуховими матеріялами. Мабуть відвезено їх до Еспанії.

Баскійська республика вислала до ґен. консуля СССР делеґацію з подякою за підмогу.

На литовсько-німецькому кордоні помітно збільшився рух. Денно переїздить кордон 3—4.000 пасажирів, коли перед кількома місяцями панував повний застій.

Турецька ескадра приплила до острова Мальти з офіційними відвідинами.

Австралійські бувші комбатанти домагаються, щоби ввести обовязкову військову службу.

Мадярський реґент Горті виїздить нині до Риму, у відвідини до італійського короля.

В Еспанії розстріляли в пятницю рано Хозе Антонія Прімо де Ріверу.

Порозуміння хорватів з югословянським урядом?

БІЛГОРОД, 23. 11. ПАТ. Дійшло до порозуміння білгородського уряду з хорватським провідником д-ром Мачеком; м. ін. устійнено форму державного устрою. Правдоподібно дійде до зміни у складі уряду. З промови прем. Стоядіновича та з пресових коментарів можна вносити, що югославянська радикальна партія увійде в коаліцію з партією Мачека. Останнє слово у цій справі скаже регенційна рада, тому зі заінтересуванням чекають на поворот реґента кн. Павла з Льондону.

ПАСАЖИРИ ПОВИСЛИ МІЖ НЕБОМ І ЗЕМЛЕЮ.

Оноді трапився на лінії повітряної залізниці недалеко Закопаного випадок, який, на щастя, покінчився щасливо. В околиці Закопаного шалів того дня скажений буревій, який поплутав зі собою линви повітряної залізниці так, що повітряні вагоники задержались у повітрі. Цей випадок трапився перед Мисьленіцькими Турнями. Вагоники були переповнені пасажирами, в однім було 25 осіб, а в другім 18 осіб. Віддаль між одним і другим вагоником була 80 м., а висота віддалі від землі 35 м. і 45 м. Була саме год. 4. пополудні. Кондуктори почали негайно алярмувати телефонічно стацію в Кузьніцах і на Мисьленіцьких Турнях, одначе поміч не могла надійти, бо ратункових вагоників не можна було притягнути тому, що також линви поплуталися. Всі інші спроби ратунку покінчились також невдачами. Ситуація пасажирів, що висіли над пропастю між небом і землею була жахлива. Буря колибала вагониками, як коробками сірників. Між пасажирами, які ввесь час стояли, почалась паніка. Аж в год. 11. вночі почали спускати пасажирів на линві згори на землю. Між пасажирами було теж кілька жінок. Пасажирський рух відновлено аж у понеділок.

Зложили на безробітних.

Листа ч. 2.

Народня Торговля, Львів 200 кг. кукурудзянки, 100 кг. пшона. КІР, Львів 100 зол. „Дністер" 50 зол. П. С. К. Золочів 20 зол. одноразово і 10 зол. місячно. Кооп. „Зоря" Судова Вишня 10 зол. В. Турчин, Грибовець (Волинь) 10 зол. Марія Панейківна, Львів 7.50 зол., Антін Гаврикко, Львів 5 зол. Міщанська Каса, Перемишль 5 зол. Любов Вишневецька, Дубно 2 зол. Марійка Яцульчакова, Синевідсько Вижне 2 зол. Робітники зорганізовані в Т-ві „Сила" — II. рата одноденного заробітку 12 зол. Чубатий Петро, Львів 4 плащі, 1 маринарка, 1 куртка і штани. Михайло Котик, Сілець Белзький 2 зол. і кличе: 1) Андрія Слушка з Тартакова, 2) Грабового з кооп. в Мостах Великих і всіх товаришів зі страгану. Бажанський Володимир, Давидів 0.50 зол. Дир. Кочержук, Бібрка 1 зол. Рев. Синенький, Бібрка 0.50 зол. М-р Онисько От., Бібрка 0.50 зол. Василь Коваль, Львів 5 зол.

Тисячі українських безробітних, голодних, босих, без даху над головою зустріне зима — допоможіть їм! Зорганізуйте збірку на українських безробітних серед своїх знайомих!

Чи Ви вже знаєте, що Т-во „Сила" Львів, Краківська 17, І. організує допомогу українським безробітним?

МАЙОРКА ІТАЛІЙСЬКОЮ КОЛЬОНІЄЮ.

ВАЛЕНСІЯ, 23. 11. ПАТ. В пристані Пальма є під цю пору 14 італ. 3-моторових гідроплянів і 3 контрторпедовці. Агенція Фабра подає, що Майорка є поправді вже італійською кольонією. Це тільки перший етап у змаганні Італії заволодіти Середземним Морем. Еспанськими фашистівською міліцією керують італ. старшини, яким проводить граф Россі. Всі військові частини мають найкращу зброю з італійських фабрик.

На викуп решти паїв „Українського Городу".

Виказ XXVII.

Зложили в Центробанку:

Районова Молочарня в Белзі зол. 50.—.

Рудавський Володимир, Білків зол. 10.—.

Український Театр Н. Войтовича зол. 10.— і кличе: українські театри: Йосифа Стадника, ім. Тобілевича і „Заграву".

Кооп. Самопоміч у Козівці зол. 9.—.

О. д-р Роман Яценків, Ілів зол. 5.— і кличе: о. д-ра Степана Сампару, Львів, о. д-ра Льва Глинку, Львів. о. д-ра Стасюка Омеляна, Львів, о. д-ра Богдана Липського, Львів та о. д-ра Гната Цегельського в Камінці Стр.

Кооп. Поступ у Новошинах зол. 5.—.

Кооп. Взаїмна Поміч, Мукане зол. 5.—.

Кооп. Самопоміч, Тернопіль зол. 5.—.

Інж. Роман Паламарчук, Городок зол. 5.— і кличе: дир. Володимира Ковальчука в Річичанах, проф. Осипа Андрушкова в Кентах та інж. Михайла Шуля, Львів.

Інж. Михайло Тишовницький, Шубів зол. 5.—.

Д-р Гриць Лучаківський, Перемишль зол. 5.— і кличе: дир. Степана Шаха і д-ра Михайла Старуха в Перемишлі й інж. Богдана Лучаківського у Станиславові.

Теофіль Кульчицький, ревізор РСУК, Львів зол. 5.—.

Василь Барвінський, Львів зол. 5.—.

Гевко Теодор, ревізор РСУК, Львів зол. 5.—.

Інж. Віханський Роман, ревізор РСУК, Львів зол. 5.—

Кметик Володимир, ревізор РСУК, Львів зол. 5.—.

Інж. Р. Лаврович зол. 5.— і кличе: Богдана Рака зі Львова.

Льонгин Рогач зол. 5.— і кличе: інж. Евгена Полевського, Львів.

Кооп. Наша Надія в Межирічі зол. 5.—

Роман Саєвич, Яворів зол. 3.— і кличе: О. Барана в Краківці, О. Тимочківну в Кобильниці, м-ра Р. Гуглевича в Яворові, м-ра Б. Левицького в Дунаєві, о. Д. Оріховського в Волчищовичах.

Кред. кооп. Селянська Поміч, Старуня зол. 3.—.

Іван Одізинський, Коломия зол. 3.— і кличе: Дениса Паєвського у Володимирі Вол., о. Валер. Лугового, пароха Вербіжа, д-ра Степана Савочку, лікаря в Пістині, Ю. і Гр. Зайшлі ем. учит. в Коломиї, Породка, ем. упр. шк. в Коломиї.

Гр. кат. уряд парох. Вандовичі зол. 3.—.

Кооп. Гаразд, Словіта зол. 3.—.

Павло Бабяк, Окр. Союз Кооп. Збараж зол. 3.—.

Кооп. Згода в Горуньку зол. 2.50.

Козак Володимир, проф. гімн. у Стрию зол. 2.50 і кличе: Тадея Залеського і Петра Омельковича, обох проф. держ. гімн. у Стрию.

Едіта Брилинська, Львів зол. 2.50 і кличе на довільні квоти: Ярославу Мудру і Мечиславу Ганицьку, Львів.

Кооп. Господарська Торговля, Ператин зол. 2.—.

Михайло Кисіль, Раковичі зол. 2.— і кличе: упр. школи Сточанського Івана в Богатківцях.

Українська Райфайзенка, Лопушани зол. 2.—.

Кооп. Єдність, Городиловичі зол. 2.—.

М-р Юрій Старосольський, Львів зол. 2.—.

Кооп. Наша Сила, Сишавниця зол. 2.—.

Лев Чучман, Хмелів зол. 2.— і кличе: Водичкову, О. М. Сілецькі, Курівну, Лозинську, Комарницьку, Дроздовську, Середу, Олексевича, Ільницького, Савчина, Войцяновську, Савицьку, Федчука, Лобая і Депутата — учителів повіту Тарнобжеґ.

о. Теодор Хомко, Лютовиська зол. 2.—.

Василь Литвин, Тухолька зол. 2.— і кличе: Ярослава Казаієського в Солотвині, Тимка Бережницького в Корчині і Стефанію Дудрик у Головецьку.

Лев Попель зол. 1.50 і кличе: Я. Терлецького, М. Терлецького і Р. Сасика з Дрогобича та Г. Лотоцького, Львів.

Кисіль Антін, крам. кооп. Гушанки зол. 1.20.

Роман Пончко зол. 1.— і кличе: О. Кордубівну, Р. Кенціра, Я. Сподара і Р. Туркала.

Гоцький Богдан, Чорний Острів зол. 1.—.

Кооп. Рільник, Новошин зол. 1.—.

Дуже просимо за дальші вплати! Збіркова акція продовжується. Покажім ділом, хто ми!

Гроші слати на адресу: Центробанк, Львів, вул. 3. Мая 15. Чекове конто ч. 143.467 і 503.267. Дописувати: На Український Город.

Радіокутик.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ.

Дмитро Котко є одним з найбільш талановитих українських диригентів і разом з цим композитором народніх українських пісень. Спеціяльні методи дисципліни і хорових вправ створили з його хору ніби могутні людські органи, які своєю технікою і мистецьким виконанням пісень роблять велике враження на слухачах. Перший хор Котка, який повстав ще в таборі інтернованих, здобув підчас своєї поїздки найбільші европейські сцени. Теперішній, новий хор Котка, бодай чи не четвертий в черзі, відбув недавно тріюмфальну подорож по Галичині і Волині. У виконанні цього хору українська народня пісня відслонює цілий свій чар, настрій і красу.

Польське Радіо трансмітує концерт хору Котка 25. листопада в год. 17.15.

— **Виклад проф. д-ра Сімовича** п. з. „Становище української мови в сімї славянських мов" відбудеться заходом Т-ва Українських Наукових Викладів ім. П. Могили в середу 25. ц. м. в салі „Бесіди", Рутовського 22. Початок в год. 6. вечором.

— **Концерт у честь св. Йосафата** уладжують 25. ц. м. учні державної ґімназії з українською мовою навчання в Перемишлі. Концерт відбудеться в ґімн. салі в год. 18-ій. Вступ за добровільними датками на потреби „Кружка Родичів".

— **Церковне свято на Замарстинові.** В неділю 29. ц. м. припадає празник св. Йосафата у церковці-каплиці на Замарстинові при вул. Львівській ч. 56. З цієї нагоди відбудуться незвичайно врочисті відправи у такім порядку: Субота: год. 18-та — Велика Вечірня із Всеночною та сповідь. Неділя: год. 8. рано — Утреня, год. 9.30 — благословення відновленої церковці, год. 10. — торжественна Служба Божа й водосвятя, в год. 4. пополудні Вечірня. На це скромне церковне свято повинно прийти якнайчисленіше українське громадянство Львова, щоб своєю масовою участю заохотило наших передміщан до дальшої витривалої громадської праці.

— **Відчит про українську літературу в радіо.** У вівторок 24. ц. м. в год. 18.35—18.50 м-р Мирослав Семчишин виголосить перед мікрофоном львівського радія відчит на тему: Заваги про сучасну українську літературу.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні держ. кляс. льотерії впали такі виграші: 100.000 зол. на ч. 37520 64313, 50.000 зол. на ч. 94845, 5.000 зол. на ч. 13065 54373, 2.000 зол. на ч. 93457 179362, 1.000 зол. на ч. 66622 114228 129307 162536 171750, 500 зол. на ч. 14336 17975 32380 43297 80137 107402 120375 129468 178316 186285 187305, 400 зол. на ч. 41441 55255 69798 93870 94312 100286 102956 147448 188316, 250 зол. на ч. 2861 6641 33398 40285 43945 47729 63099 69508 70450 71158 89776 125039 142004 142174 177721 187658 182984.

— **Вибух в склепі.** До овочевої крамниці Я. Данзера при вул. Коперника 23. ввійшло в м. неділю двох мужчин. Один із них кинув епруветку, що вибухла і знищила товар вартости кількасот зол. Поліція веде слідство.

— **Окремі лавки для жидів у виленськім університеті.** На інтервенцію архиєпископа Ялбжиковського, який дістав імовірно запевнення університетської влади, що будуть уведені окремі лавки для студентів-жидів — рішили ендецькі студенти припинити бльокаду Акад. Дому і голодівку.

— **Образи українського мистця на виставі в Раперсвіллі.** Відомий наш мистець-маляр Петро Холодний (син) виставив на виставі „Бьльку професійних артистів пластиків" у Раперсвіллі кілька своїх образів („Пані з котом", „Жіночий портрет") і рисунків. Твори Холодного стрінулися з незвичайно прихильною професійною, швайцарською критикою.

— **Українець — асистентом Академії красних мистецтв у Варшаві.** Українського мистця і графіка Петра Холодного іменували асистентом професора Академії красних мистецтв Котарбінського (малярська технольогія).

— **Смерть українського летуна.** 27. м. м. помер в Америці найславніший український летун у Злучених Державах, інструктор летунської школи Союзу Гетьманців Державників А. Чайковський, що літав на першім українськім літаку в Америці „Україна".

— **Відкриття нового трамваевого шляху.** В суботу в год. 11. передполуднем відбулося відкриття нової трамваєвої лінії від вул. Мучної до Пасічної. Коло вул. Мучної ждали на гостей трамваї прикрашені гірляндами, а на рейках стяжка з колірами міста. Президент міста д-р Ст. Островський прорізав стяжку, а віцепрезидент Ікнк сказав промову. З неї довідалися ми, що при нагоді будови цього відтинка треба було обнизити спадок терену з 8%, на 6%, викопу зроблено на 12.000 м². Побудовано нову їздню, на що зужили 110 вагонів базальтового бруку, 40 вагонів цементу і 140 вагонів жутру. Роботи і матеріяли коштували чверть міліона зол. Продовжено трамваєвий шлях на 460 метрів так, що довжина трамваєвого шляху возів ч. 1. дійшла до 6.350 метрів. Зібрана публика поїхала трамваями до кінця шляху, де посвячення доконав о. проф. Шидельський.

— **Львівська хроніка.** При вул. Личаківській 34 намагалася покінчити самовбивством 27-літня Марта Василишин, яка напилася денат. спірту. Самовбивницю відвезли до шпиталю. — Кароліна Синівка, літ 25, яка нездужала на нервний устрій, повісилась у шопі при вул. Пасічній ч. 23. Коли її віднайшли, вона вже не жила. — Юрій Шарко й Омелян Сліпак посварились на весіллі в Степана Залізняка при вул. Перацького 52. Сліпак прострілив Шаркові з пістоля руку, а Шарко поранив ножем Сліпака в голову, лице і чоло. Обох приятелів віддали на комісаріят, відтак на поготівля, а вкінці до заг. шпиталю. — На забаві в тов. „Праця" Ринок 8. невідомий справник розбив голову Олександрові Микитці (Магазинова 3). Лікар у шпиталі ствердив заломання черепу. Як підозрілого арештували Франца Книша, вул. Всходня 3. — На залізничій лінії Львів—Бруховичі вантажне авто „Газолінк" застрягло між залізничими рейками з причини ожеледи. В тім менті надїхав поїзд і розторощив авто на тріски.

— **Останній процес за події в Рудеччині.** 11. ц. м. відбудеться перед окружним судом в Самборі процес проти 47 селян обвинувачених за підбурювання до хліборобського страйку в Рудеччині і за відомі події в Острові Тулиголовськім.

— **Краєва хроніка.** На Михайла Семчишина з Козлова, який їхав фірою, напали в Ярчівцях пов. Зборів 3 невідомі справники, стероризували Семчишина і забрали йому 300 зол. готівки. — В Річці к. Рафайлової привалило зрізане дерево у державнім лісі робітника Панафія Гаврючука, який умер від потовчення. — Евфрозина Жарська зі Станиславова напилася отруї і вмерла у місцевім загальнім шпиталі. — В Заріччі п. Надвірна застрілив хтось крізь вікно гаєвого державних лісів Яна Болзеха. Поліція арештувала тепер Василя Гаврилюка, якого підозрівають, що він у спілці з двома іншими товаришами вбив гаєвого з особистої пімсти. Арештованого відставили до диспозиції суду в Станиславові. — Злодії вломились до льокалю збірної громади в Заліщиках і винесли вогнетрівалу касу, що важила 300 кг. В касі були державні облігації вартости 2.000 зол. і 1.080 готівки. Каса була обезпечена. Поліція веде слідство.

— **Розвязання громадської управи у Ворохті.** Рішенням станиславівського воєвідства і надвірнянського староства розвязано 21. ц. м. громадську управу у Ворохті за нелегальне ведення самоврядних чинностей. Одночасно війта Ворохти, ем. майора Гурбеля звільнили зі становища кліматичного комісаря. Комісарем громади іменували п. М. Гохтавбля. При цій нагоді пригадуємо, що п. Ґурбель спричинив був недавно окупаційний страйк гуцулів, що працювали при будові мосту і яким п. Ґурбель відмовився був заплатити за роботу.

— **Комуністичний процес у Стрию.** Перед окружним судом у Стрию відбулася розправа проти 6 підсудних, яких прокуратор обвинувачував у комуністичній діяльности. Розправа тривала при замкнених дверях 3 дні і за той час переслухано більше як 100 осіб. У висліді цієї розправи суд засудив Беріша Гавптмана на 6 літ вязниці, Копеля Фрідмана на 4 роки, Дона Ляндберга на 3 роки, Рахелю Нусбавма на 2 роки, Тонію Бравнер на 2 роки. Шестого підсудного й одинокого нежида суд звільнив.

— **Пожежі.** Оноді згоріла в Лоєвій п. Надвірна вілля Міни Бльох. Пожежі не могли вгасити з причини сильного вітру. Шкоди є на 5.000 зол. Поліція веде слідство, щоб устійнити причину пожежі. — В Голодівці п. Рудки вибухла пожежа у домі Йосифа Бабія з причини хибної будови комина. Дім згорів.

— **Заворушення на вулицях Вильна.** Переговори між ректором Яковицьким і студентами, що замкнулись в Академічнім Домі, розбились. Студенти не признають ніяких компромісів. У звязку з окупаційним страйком студентів і розбиттям переговорів у неділю прийшло знову до вуличних заворушень. Перед Акад. Домом зібралась товпа жінок (переважно матері студентів) і вуличного шумовиння, які зачали демонструвати. Поліція намагалася перешкодити демонстраціям, одначе це їй не вдалося. Товпа обкинула поліцію камінням і пішла походом до центру міста, бючи по дорозі вікна у жидівських і деяких польських склепах. В часі заворушень умер на удар серця 69-літній фельчер Хаїм Брук. Щойно пополудні поліція розігнала товпу і привернула лад. Арештовано кількадесять осіб. Перед вечором знову вибили шиби в кількох жидівських склепах.

— **Смертна кара за залізничу катастрофу.** В Орлі відбувся суд над винуватцями залізничої катастрофи 13. ц. м. на відтинку Думчино—Острада, де зударилися два вантажні потяги, причому розбилося 14 вагонів. Матеріяльні втрати обчисляють на 138.000 рублів. Машиніста Лепешкина засуджено на розстріл, а головного кондуктора, Єфішова, на 6 літ вязниці.

— **Друкарський чортик.** У фейлетоні „Під операційним ножем" („Діло", ч. 264) видруковано в другій шпальті помилково „трембофлєгітіс"; має бути: „тромбофлєбітіс".

—o—

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

„Наталка Полтавка" в Перемишлі. Велику приємність зробила нашому громадянству трупа кооперативи „Український Театр" у Львові, яка під мистецьким проводом дир. Антона Рудницького завитала до нас з виставою „Наталки Полтавки" в дні 16. ц. м. Як минулого року „Запорожця за Дунаєм", так і цю виставу виконали наші передові артисти опери і драми. В жіночих ролях збирали гучні оплески наша найвизначніша співачка Марія Сокіл (Наталка) та найкраща наша драматична артистка Леся Кривіцька (Терпелиха); у мужеських такі відомі наші артисти, як Романовський, Сорока, Тисяк і новий, незвичайно талановитий, Поліщук. Не диво, що при такому складі виконавців і при зовсім гарних декораціях вистава пройшла якнайкраще та зібрала таку скількість публики, що саля просто тріщала. Тим більше здивування викликують у нас тепер недавні рецензії в „Українських Вістях" та в „Новому Часі", автори яких старалися злисередитувати львівську виставу „Наталки Полтавки", чи пак понизити її рівень в очах громадянства. Чи того роду рецензії, яких тенденційність шита „білими нитками" й аж бє в очі, не є шкідлива для розвитку нашого театрального й мистецько-культурного життя?! А чи таким виставам, як згадана „Наталка Полтавка", її організаторам, виконавцям та кооперативі „Український Театр" у Львові не належиться радше слова загального признання і заохоти до дальшої подібної праці?! **Б. З.**

—o—

Анна з Стронських
ТРОХИМЧУКОВА
вчителька і дружина управителя школи в Пикуловичах
по тяжкій недузі, по принятті Найсв. Тайн упокоїлася в Бозі 22. листопада 1936 р. в 43. році життя.
Похорони відбудуться вівторок 24. листопада 1936., в год. 2. попол. з крипти Вірменської Архикатедри на Личаківський цвинтар, на які запрошують Свояків, Знайомих, Товаришок Покійної
Муж, Син і Рідня.

Спорт.

КОПАНИЙ МЯЧ.

ДЕЯВИЦІ. **У. С. К. — Гляясова Колей 5:3 (3:1).** Другі змагання розіграла українська студентська футбольна дружина з Праги 18. ц. м. і, як можна було сподіватись, виграла їх у гарнім відношенні 5:3. Найкраще грав в українській дружині напад. Непогано грала теж помічь та оборона, зате воротар був д. слабий. Програла попередніх змагань перечеркнула надії наших студентів на участь у фіналі і щойно на весну могтиме наша дружина у мистецтвах празьких вищих шкіл добитись до фіналу.

ПОЗНАНЬ. **Краків — Познань 2:0 (2:0).** Фінальні змагання за чашу президента виграла дружина Кракова, що майже в цілости складалася з грачів Краковії. Глядачів приблизно 3.000. Суддя п. Коссок зі Шлеська.

БОКС.

ТЕРНОПІЛЬ. **Гапоель — Поділля 11:5.** Перші змагання за мистецтво Б-кляси закінчилися сенсацією, бо Гапоель зовсім несподівано виграв високо з Поділлям. Одну боротьбу віддало Поділля вокововером. Судили: в рінгу п. Кубік, на пункти п. Вітмар.

ГАКІВКА.

КАТОВИЦІ. **Краковія — Домб 0:0.** Сенсаційний вислід! Домб, відомий зі сенсаційної афери в копанім мячі, зорганізував доволі сильну дружину з „чужих" грачів та осягнув з рутинованою дружиною Краковії почесний вислід. Глядачів приблизно 1.000.

КАТОВИЦІ. **Краків — Шлеськ 6:0** (3:0, 0:0, 3:0). Заслужена перемога Кракова. Репрезентацію Кракова творила Краковія.

РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ А-КЛЯСИ.

19. 12. Чорні — Погонь. 20. 12. **А. З. С. — Україна;** Креси — Лехія. 22. 12. Лехія — АЗС. 28. 12. **Україна — Чорні.** 28. 12. Чорні — АЗС. 29. 12. **Лехія — Україна.** 30. 12. Погонь — АЗС. 31. 12. Чорні — Креси. 1. 1. **Україна — Креси (полудне).** Чорні — Лехія (вечором). 6. 1. Креси — Погонь. 8. 1. Лехія — Погонь. 10. 1. АЗС — Креси (пополудне). **Погонь — Україна (вечором).**

РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ ПОДІЛЛЯ
в тернопільській Б-клясі.

20. 12 Креси — Поділля. 23. 12. Поділля — Єгуда 27. 12. Легіон — Поділля. 1. 1. Поділля — Креси. 3. 1. Єгуда — Поділля. 6. 1. Поділля — Легіон.

Клюби на першім місці є господарями змагань.

ЗМАГАННЯ ЧЕСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

Минулої неділі розіграли чеські лігові дружини останні змагання в осіннім сезоні. 6. грудня гратиме ще тільки Спарта з Находом. Вислідн такі:

УЖГОРОД. **С. К. Русь — Братислава 1:3.**

ПРАГА. Славія — Кладно 6:0.

ПРАГА. Вікторія Жіжков — Жіденіце 4:1.

БРНО. Мор. Славія — Спарта 2:3. Спарта (Прага) з трудом виграла змагання. Мор. Славія грала дуже амбітно.

ПРОСТЄЯОВ. Вікторія Пільзно — Простейов 0:2.

ПІЛЬЗНО. С. К. Наход' Пільзно 3:5.

Після цих змагань стан табелі такий:

Славія	11	8	2	1	42:12	18
Спарта	10	8	1	1	35:5	17
Простейов	11	8	0	3	31:17	16
Пільзно	11	6	1	4	28:20	13
Братислава	11	5	3	3	18:18	13
Жіденіце	11	6	0	5	17:28	12
Наход	10	3	4	3	21:19	10
Кладно	10	4	1	5	25:21	9
Вікторія Жіжков	11	4	1	6	26:27	9
Вікторія Пільзно	11	2	3	6	11:22	7
Мор. Славія	11	1	1	9	11:33	3
Русь	11	1	1	9	11:46	3

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

NASZ WYRAZ, miesięcznik literacki młodych. Kraków, Nr. 10. listopad 1936.

UKRAINIAN YOUTH, official organ of the Ukrainian Catholic Youth League. Jersey City, N. J., October 1936 Vol. III. № 7.

Театри.

Великий Театр:

Вівторок, 24. XI. год 8.15. веч. II симфонічний концерт.

Середа, 25. XI. год. 7.30 веч „Каваренька“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Їх троє“.
АТЛЯНТИК: „Вірна ріка“.
ВАНДА: „Нуждарі“ і „Париж у вогні“.
ГРАЖИНА: „Пан Твардовський“.
КАСІНО: „Останній поганин“ і плястична фільма.
КОПЕРНИК: „Під двома прапорами“.
МАРУСЕНЬКА: „Юдель грає на скрипці“.
МЕТРО: „Вероніка“ з Фр. Галь, „Каліенте, місто кохання“ з Дольорес дель Ріо.
МІРАЖ: „Хто останній цілує“.
МУЗА: „Роз-Марі“.
ПАКС: „Шопен, співець волі“.
ПАЛЯС: „Герой дня“ з Мор. Шевалє.
ПАН: „Чу-Чін-Чав“ („Алі-Баба і 40. розбійників“) з Анною Мей Вонг і Фрицом Кортнером.
РАЙ: „Мазур“ із Полею Негрі.
СВІТ: „Мазур“ із Полею Негрі.
СТИЛЕВЕ: „Малі герої“ та ревія „Рожевий вальс“.
ТОН: „Багряна квітка“ з Ол. Кордою.
УТІХА: „Нові Тарзанові пригоди“ та ревія.
ХИМЕРА: „Голос серця“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Швеція“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 24. листопада 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 14.00 Співає Альфр. Пікавер, гр. пл., 15.20 Музика для дітей, 17.25 Концерт солістів, сопран, бас, 20.00 „Прошу обслужитися“ вес. муз. авд., 22.30 Пісні й арії Е. Годін тенор. **Братислава** (298,8) 17.40 Скрипка, 18.10 Пісні, 19.35 Весела муз. авд., орх., хор, солісти, 20.35 Концерт вок. октету, **Кошиці** (259,1) 16.10 Концерт орх., 18.00 Спі. pесіталь Д. Смирнова, **Мор. Острава** (269,5) 12.35 Концерт орх., 19.10 Усміх і сльози у шлеській нар. пісні, **Прага** (470,2) 17.30 Ферстерова соната на скр. і форт., 18.10 Спогади про Моцарта муз. авд., 20.55 Концерт орх., **Париж** (1648) 12.00, 13.15, 14.00, 18.30 Концерт, 21.45 Вечір пісеньκарів, **Білгород** (437,3) 12.00 Концерт церк. хору, 17.20 Нар. пісні, 18.30 Сп. ресіталь, 19.50 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 8.30, 20.10 Концерт, 16.30 Легка музика, 19.15 Камер. музика, 21.00 Кабарет. **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Фінляндські пісні, Бляшне баритон, 20.10 „Коли дідусь женився з бабусею“ веселі танк. мельодії, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 13.15 Танк. музика, 16.50 Веселий концерт солістів, 19.15 „Кармен“ оп. Бізета, **Будапешт** (549,5) 12.05, 23.00 Циг. музика, 17.00 Концерт оп. орх., 18.30 Форт. ресіталь, 20.00 Сальон. музика, 21.40 Джезова арґентинська музика, **Міляно** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.40 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 19.00 Легка музика, 20.40 „Ля Рондіне“ оп. Пучіні.

Середа, 25. листопада 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.05 Сучасна австр. музика, 18.55 „Євангеліст“ оп. Кінцля, 22.30 „На зеленій левадоньці“, муз. комедія Бенацки, **Братислава** (298,8) 18.15 Скрипка, 21.40 Мелянхолійні пісні, **Прага** (470,2) 11.05 Чеська оперетова музика, 17.50 Нар. пісні, 19.20 Танк. музика, 21.05 Концерт фільг. орх., **Париж** (1648) 12.00, 13.15 Концерт, 21.00 Вок. квінтет, **Білгород** (437,3) 13.15 Сольо на клярнет, 18.00 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 16.30 „Стаханов“ оповідання Г. Ершенгагена, 19.00 Павля Ведекінд, спів у супр. лютні в різних мовах, з муз. 18. століття, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.10 Соната б-моль на скр. і форт., 22.30 Музика, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 13.15, 19.00 Концерт, 16.30 Концерт солістів, 22.45 Твори на скр. і форт. нагороджені на скр. турнірі, **Будапешт** (549,5) 13.30 Сп. ресіталь, 14.00 Віольончеля, 17.25 Сольо на арфі, 18.30 Циг. музика, 19.30 Опера, **Міляно** (368,6) 11.30, 12.40 Легка музика, 17.15 Форт. ресіталь, 21.00 „Аїда“ оп. Верді, **Рим** (420,8) 12.40 Легка музика, 17.15 Камер. концерт, 22.00 Орх. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок. 24. листопада 1936.

6.30 Раннішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Раннішній денник, 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з грамофонових плит, 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для молодших дітей: Коли земля спить під снiговою периною, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Хвилина Рих. Вагнера, гр. пл., 12.40 Хлібороб обезпечує свою худобу, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.50 Гутірка для дітей: Мій перший режисерський виступ, 16.00 Прокопієв: Клясична симфонія, з гр. пл., 16.15 Скринька ПКО, 16.30 Пісні Невядомського у вик. муж. хору, М. Кисілевська, сопран, 17.00 „Будні пп. Ковальських“, говорена повість, 17.15 Камер. твори на скрипку та форт., 17.50 „Троянський кінь“ Маріяна Гемара (фрагм.), 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спорт у містах і містечках, 18.20 Пробовні пісеньки, гр. пл., **18.35 Уваги про сучасну українську літературу, виголосить м-р Мирослав Семчишин**, 18.50 Актуальна гутірка, 19.0 Дискутуймо, 19.20 „Ювенес дум сумус“, літ.-муз. авдиція Ст. Василевського, 20.00 Гутірка музика зі слухачем радія, 20.15 Симф. концерт, орх., скрипка; у перерві в год. 21.00 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.30 Нові поезії Стафа, Лесьмяна, Тувіма, 22.45 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Середа, 25. листопада 1936.

6.30 Раннішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Раннішній денник, 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для молодших дітей: „Чудодійні окуляри“, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх., 12.40 Про баранину, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Легка музика з гр. пл., 15.00 Господарські вістки, 15.15 Комунальні каси ощадности, 15.20 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 „Рандеву в Легара“, вокальне попурі з гр. пл., 15.45 Короткохвильовий діяльог, 15.55 Пієр Аркос у своєму репертуарі, гр. пл., 16.10 Для старших дітей: „Коли великі люди були малі“ (Малий Моцарт), 16.40 Осінь у пісні, Ір. Цивінська сопран, форт. 17.00 Праця для вояків звільнених із війська, **17.15 Концерт хору під дир. Дмитра Котка: Десять пісень**, 17.50 Місяць поляків, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 18.15 Спортові вістки, 18.20 Умб. Джордано, з гр. пл., 18.40 Дім на Золотій, 18.50 Про заряджування господарством, 19.00 „Канада пахне живицею“ Арк. Фідлера, 19.20 Словно-муз. авд.: Брововицька скрипка, 20.35 Хвилина бюра студій, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Оповідання про Шопена, 21.45 Люї Шпор: Октет е-дур оп. 32, 22.20 Театр Уяви: Голос із далечі; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.98—89.55, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри канадійські 5.31 — 5.28, Фльор. гол. 288.40 — 286.70, Франки фр. 24.74 — 24.60, Франки швайцарські 122.45—121.65, Фунти англ. 26.04—25.88, Гульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 17.70—17.20, Кор. дан. 116.24—115.40, Кор. норв. 130.78 — 129.80, Кор. шв. 134.28 — 133.30, Ліри італ. 25.20—24.60, Марки фінл. 11.40—11.00, Марки нім. 114 — 107, Шил. австр. 89.50—94.50. Марки нім. срібні 122—115.

Збіжжя.

Львів, 20. XI.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	24.50—24.75
Пшениця збор. червона	24.00—24.25
Пшениця одн. біла	24.25—24.50
Пшениця зб.	23.75—24.00
Жито шт. I	18.25—18.5[illegible]
Жито шт. II.	18.00—18.25
Гречка на зливо	23.00—23.50
Крупи гр.	40.00—41.00

Інші курси незмінені.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 23. ц. м.

Ціни за 100 кг. люзом, льоко вагон-стація заладовання:

	льоко ст. заладов.:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	22.25—22.75
Жито збір. 694 гр/л. 3%	16.25—16.75
Ячмінь пашн. 621 гр/л. 4%	18.25—18.40
Овес легко задощ. 444	13.50—13.75
Овес не задощ. 456	14.00—14.25
Гречка 10%	19.00—19.50
Кукурудза жовта	14.75—15.00
Кукурудза червона	16.25—16.50
Конопл. сімя	31.25—31.50
Соняшникове сімя	31.75—32.00
Насіі ннядену 95%	40.00—41.00
Фасоля корона руч. в. з м. 42	51.00—52.00
Фасоля „Рівен“ руч. виб. з м.	41.00—42.00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	39.00—40.00
Фасоля мальц. спец. ручно вибир. з мішк.	42.00—45.00
Фасоля краса рафована	24.00—26.00
Фасоля цукр. ручно виб.	30.00—31.00
Конюшина червона	100—105
Конюшина вільна від каняники	115—120
Конюшина вільна від каняники 96 проц. чистоти	120—125

Пшениця подешевіла на 1 зол. Жито на 50 сот. Гречка подорожіла. Ціни інших продуктів незмінені. Тенденція на збіжжя знижкова, на фасолю і олійні насіння удержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 23. листопада п. р. кооперативам платить за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	2.80 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.85 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.85 „
1 л. молока	0.19 „
1 к. яєць	4.70—4.80 „

Тенденція на масло, молоко та яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 23. XI. п. р. платив своїм достанцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., повногруді, зовсім товсті	1.10 зол.
Індики I. кл., повногруді, зовсім товсті	1.00 „
Курята I. кл. біло й жовтоніжки, без остріжок, до ваги 1.60 кг.	0.90 „
Курки I. кл., товсті, без остріг, без запинку на ногах, щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Качки товщені I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.85 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймає.

Подяка.

Тяжким горем прибиті після передчасної смерти сина і брата, **Ярослава Гринчука**, абсольвента Богословської Академії у Львові, складаємо сердечну подяку всім тим, що в днях тяжкого горя поспішили нам з потіхою та з поміччю. В першій мірі сердечно дякуємо за опіку й поміч у часі недуги Всесвіт. Отцю Ректорові Сліпому і Всесв. Отцю Заст. ректора Малиновському за батьківську опіку в часі недуги і сердечні прощальні слова в часі похорону. Сердечне Спаси-Біг оо. Товаришам, що не жалували труду і прибули на похорон та звеличали це сумне богослуження своїм прекрасним співом і надгробною, до глибини душі зворушливою промовою. Особливу подяку складаємо місцевому парохові Всч. Отцю Деканові Плешкевичеві за відправлення похорону, опіку і поміч у нашім горю. Дякуємо також за участь у похороні Всч. оо. Канонікові Дмитрикові, Юькалкові й Івашкові за відправлення парастасу й останню потіху та розраду Покійного. Сердечно дякуємо Впов. п. Д-рові Хомикові за безінтересовну лікарську поміч у часі недуги. Складаємо сердечну подяку Всім, що взяли участь у відпровадженні Покійного на місце вічного спочинку. Вкінці складаємо сердечну подяку Всім, що усно чи письменно висказали нам своє співчуття і слова розради. Хай Господь милосердний заплатить Їм за це своєю ласкою і благословенням!

Марія Гринчукова, мати; Іванна, сестра; Богдан та Орест, брати.

Самбір, 15. XI. 1936. 3106

ОПОВІСТКИ.

Кооператив „Труд“ та її Управительці п. Елі Олесницькій, Львів, Ринок ч. 39 складає Виділ Товариства Українська Захоронка щиру подяку за артистичне виконання костюмів на вечір танку дня 17. XI. ц. р. 3109

Виділ Товариства „Українська Захоронка“ складає оцим щиру подяку Паням: Проф. Лялі Дрогомирецькій, Дарці Кравцівній, Олені Заклинській, Олені Балтарович, Коті Барвінській, Рені Яросевич за влаштування артистичного вечора в користь Т-ва на зимову допомогу дітям. Окрема подяка пп. Марті Кравцівній, Нусі Пасецькій, Б. Весоловському, Лялі Дрогомирецькій і проф. Бабякові за фортепіяновий супровід, проф. Борисові Кудрякові за композиції до танку „Сміх“ і „Дівчина з веретеном“. 3109

Подяка. Українське Товариство Допомоги Інвалідам складає отсим щиру подяку всім Вп. Артистам за ласкаву безінтересовну участь у Вечорі Стрілецької Пісні в дні 12. XI. 1936, а зокрема Вп. П. Ірині Гургулівній, Артистові-співакові Інж. Михайлові Дуді, Редакторові Миколі Голубцеві, Д-рові Романові Криштальському, Д-рові Несторові Нижанківському, Проф. Петрові Пшеничці та Хвальовому Хорові „Бандурист“ під дириг. Вп. Дир. Омеляна Плешкевича. — УКТОДІ. Львів, 23. XI. 1936.

Вп. Артист Співак Інж. Михайло Дуда зложив цілий свій гонорар за виступ на Вечорі Стрілецької Пісні у висоті 345.— зол. на добродійні цілі, на які улаштовано концерт. За цю жертву щиру подяку Вп. Артистові складає УКТОДІ. 3110

На зимову поміч безробітним зложив через Адміністрацію „Діла“ д-р Роман Могильницький, Рівне, зол. 5.—.

Ширіть наш часопис!

ДІЛОВА КОМІСІЯ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ 10-ЛІТТЯ СМЕРТИ БЛ. ПАМ. ГОЛОВНОГО ОТАМАНА ВІЙСЬК УНР. СИМОНА ПЕТЛЮРИ

цим оголошує, що:

1. День 31. грудня 1936 року визначається останнім терміном для прийняття на конкурс поетичних творів, що могли би бути признані, як бойова пісня еміграції.

2. День 1. травня 1937 року визначається останнім терміном для прийняття на конкурс літературного твору, присвяченого з'ясуванню ролі Головного Отамана С. ПЕТЛЮРИ у визвольній боротьбі України в 1917-20 рр.

3. 15. VI. 1936 року відбулося засідання конкурсової Комісії для оцінки надісланих музичних проєктів жалібного маршу, і на цьому засіданні ухвалено видати нагороду (100 зол.) композиторові Н. Нижанківському за укладений ним жалібний марш.

Адреса Ділової Комісії: Варшава, Мариманцка 1—с, пом. 8.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.